Python 3.7

Makine Öğrenmesi Odaklı Python

Yazılım Mühendisliği Bölümü Atılım Üniversitesi

Tolga Üstünkök

Ön Bilgilendirmeler

- Bazı İngilizce terimler oldukları gibi bırakılmışlardır. Bu terimleri slaytlar içerisinde italic yazılmış olarak görebilirsiniz.
- Bu sunumdaki konu akışı ve örnekler Luciano Ramalho'nun Fluent Python kitabından alınmıştır.
- Bu sunum serisiyle ilgili daha detaylı bilgilere https://tustunkok.github.io/tutorial/companion/2019/08/16/introd uction-to-ml-presentations.html sayfasından ulaşabilirsiniz.

Agenda

- Prolog: Pythonism'in Önemi Tutarlılık
- Sayısal Tipleri Taklit Etmek
- Python Veri Yapıları
- List Comprehensions
- Generator Expressions
- Tuple Açma[Tuple Unpacking]
- Dilimleme[Slicing]
- Fonksiyonlar Birinci Sınıf Objelerdir
- Fonksiyon Dekoratörleri
- Değişkenler Kutu Değildir!
- Operatör Aşırı Yükleme
- Epilog: Makine Öğrenmesi

• Eğer başka object-oriented dilleri biliyorsanız

```
collection.len()
```

yerine

len(collection)

şeklinde bir kullanım garip gelebilir.

- Bu tarz bir kullanım aslında buz dağının görünen kısmıdır.
- Düzgün bir şekilde anlaşıldığında bu kullanım Pythonic adı verilen kod yazım tarzında Python scriptleri yazmanın anahtarıdır.

- Python bir programlama dili olarak tanımlansa da bir framework gibi işler.
- Python'ı kullanırken de bir framework'te olduğu gibi framework tarafından çağrılan metodları implement edersiniz.
- Bu özel metodlar her zaman iki adet *underscore* (_) ile başlar ve iki adet *underscore* ile biter.

• Örnek:

```
    ___getitem____
    ___getitem___(key)
    __my_collection adındaki bir collection objesinden
    __my_collection[key] sözdizimini[syntax] kullanarak veri çekmek
    __getitem___(key)
```

Python dili bunun gibi onlarca özel metod tanımlamıştır.

- Özel olarak tanımlanan bu metodlar aşağıda sıralanan dil yapılarını desteklemenize olanak sağlar.
 - Iteration[Tekrarlama]
 - Collections[Koleksiyonlar]
 - Attribute access[Öznitelik erişimi]
 - Operator overloading[Operatör aşırı yüklenmesi]
 - Function and method invocation[Fonksiyon ve metod çağırması]
 - Object creation and destruction[Obje yaratma ve yok etme]
 - String representation and formatting[Karakter dizisi tanımlama ve formatlama]
 - Managed contexts[Ortam yönetimi]

- Luciano Ramalho, "Fluent Python" adlı kitabında bütün bu özellikleri bünyesinde barındıran "Pythonic Card Deck" adında bir örnek program tasarlamıştır.
- Kitapta ilerlendikçe bu program anlatılan yöntemler ile geliştirilmiştir.
- Biz de bu programa bir göz atalım.

Ne görüyorsunuz?

```
import collections
                                                              Card adında bir sınıfı
                                                             tanımlamak için
namedtuple kullanılmıştır.
class FrenchDeck:
   ranks = [str(n) for n in range(2, 11)] + list("JQKA")
   suits = "spades diamonds clubs hearts".split()
                                                           Bir list comprehension yapısı
   def __init__(self):
       self._cards = [Card(rank, suit) for suit in self.suits
                                    for rank in self.ranks]
   def __len__(self):
       return len(self._cards)
   def __getitem__(self, position):
       return self._cards[position]
```

• Şimdi, az önceki örnek "French Deck" sınıfını kullanarak bir karo yedilisi oluşturalım.

```
>>> beer_card = Card("7", "diamonds")
>>> beer_card
Card(rank='7', suit='diamonds')
```

• Şimdi de bütün bir 52 kartlı deste oluşturalım.

```
>>> deck = FrenchDeck()
>>> len(deck)
52
```

Az önce oluşturduğumuz desteden bir tane kart çekelim:

```
>>> deck[0]
Card(rank='2', suit='spades')
>>> deck[-1]
Card(rank='A', suit='hearts')
```

Şimdi de rastgele bir kart çekelim:

```
>>> from random import choice
>>> choice(deck)
Card(rank='3', suit='hearts')
>>> choice(deck)
Card(rank='K', suit='spades')
```

 FrenchDeck sınıfı <u>getitem</u> metodunu uyguladığı için artık dilimlemeyi[slicing] de desteklemektedir.

```
>>> deck[:3]
[Card(rank='2', suit='spades'), Card(rank='3', suit='spades'),
Card(rank='4', suit='spades')]
```

• Dolayısıyla for döngülerini de bu şekilde kullanabilirsiniz.

- Python'da özel metodlar interpreter tarafından çağrılmak üzere tasarlanmış olmalarına rağmen programı yazan kişiler tarafından da çağrılabilirler. (Bu durum kesinlikle önerilmemektedir.)
- Örneğin *my_object.__len__()* çağırmak yerine *len(my_object)* çağırmalısınız.
- Bu tarz bir çağırma çoğu *builtin* metod için altta yatan *C* fonksiyonunu çağırır. Dolayısıyla hız artar.

Çoğu zaman özel metodların çağırıldığını görmezsiniz.
 Örneğin;

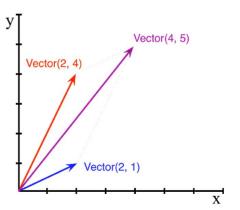
```
for i in x:
```

- arka planda *x* objesini *iter(x)* ile çağırır. Bu da *x* objesinin ___*iter___()* fonksiyonunu çağırır.
- Bu özel metodları kullanmak Python veri modelini en verimli şekilde kullanmanın anahtarıdır.

Sayısal Tipleri Taklit Etmek

- Vektör işlemlerini kolaylıkla yapabileceğimiz bir sınıf hazırlayacağız.
- Bu sınıf çoğu karmaşık vektör işlemini sadece dört işlem sembolünü kullanarak yapabilmemize olanak sağlayacak. Örneğin;

```
>>> v1 = Vector(2, 4)
>>> v2 = Vector(2, 1)
>>> v1 + v2
Vector(4, 5)
>>> abs(v1)
4.472135
```


Sayısal Tipleri Taklit Etmek

```
from math import hypot
class Vector:
   def __init__(self, x=0, y=0):
       self.x = x
        self.v = v
   def repr (self):
        return "Vector(%r, %r)" % (self.x, self.y)
   def __abs__(self):
        return hypot(self.x, self.y)
   def bool (self):
        return bool(abs(self))
   def __add__(self, other):
       x = self.x + other.x
       y = self.y + other.y
        return Vector(x, y)
   def __mul__(self, scalar):
        return Vector(self.x * scalar, self.y * scalar)
```

Sayısal Tipleri Taklit Etmek

Table 1-1. Special method names (operators excluded)

Category	Method names
String/bytes representation	repr,str,format,bytes
Conversion to number	abs,bool,complex,int,float,hash, index
Emulating collections	len,getitem,setitem,delitem,contains
Iteration	iter,reversed,next
Emulating callables	call
Context management	enter,exit
Instance creation and destruction	new,init,del
Attribute management	getattr,getattribute,setattr,delattr,dir
Attribute descriptors	get,set,delete
Class services	prepare,instancecheck,subclasscheck

Python Veri Yapıları

- Python, performans sebepleri ile birçok veri yapısını C dilinde gerçeklemiştir.
- Bunlar;
 - Container Sequences (list, tuple, collections.deque)
 - Flat Sequences (str. bytes, bytearray, memoryview, array.array) şeklinde ikiye ayrılırlar.

Python Veri Yapıları

- Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta; container tipindeki veri yapıları objelere ait referansları saklarken, flat tipindeki veri yapıları objelerin kendilerini saklar.
- Diziler için başka bir gruplandırma ise dizilerin değiştirilebilmelerine göre yapılabilir:
 - Mutable (list, bytearray, array.array, collections.deque, and memoryview)
 - Immutable (tuple, str, bytes)

Python Veri Yapıları

- *Mutable* veri tiplerine rahatlıkla yeni objeler ekleyip çıkarabilirsiniz.
- Immutable veri tipleri ise oluşturuldukları anda ne iseler hayat döngülerinin sonuna kadar o şekilde kalırlar.
- Mutable tiplere bir örnek olarak list verilebilir.
- *Immutable* tiplere örnek olarak ise *tuple* verilebilir.
- Hem *list* hem de *tuple* farklı tiplerde obje tutabilir.

- Python programlarının en önemli veri yapılarından biri olan list için birçok özel yapı ve kısa yol tanımlanmıştır.
- Hızlıca bir list yaratmanın Pythonic yolu list comprehension (listcomp)'dır.
- Şimdi bunun bir örneğine bakalım.

Standart yol:

```
>>> symbols = '$¢£¥€'
>>> codes = []
>>> for symbol in symbols:
... codes.append(ord(symbol))
...
>>> codes
[36, 162, 163, 165, 8364]
```

• *Pythonic* yol:

```
>>> symbols = '$¢£¥€'
>>> codes = [ord(symbol) for symbol in symbols]
>>> codes
[36, 162, 163, 165, 8364]
```

- Python tanım olarak functional bir programlama dili olmasa da, bu tip dillerin bütün özelliklerini taşır.
- Dolayısıyla *functional* programlama dillerinde bulunan *map*, *reduce*, *filter* gibi fonksiyonlar Python'da da bulunur.
- Ancak Python bunların kullanımını teşvik etmez. Çünkü list comprehension ve sonradan tartışacağımız bazı yapılar bu fonksiyonların bütün görevlerini üstlenir.

```
>>> symbols = '$¢£¥€¤'
>>> beyond_ascii = [ord(s) for s in symbols if ord(s) > 127]
>>> beyond_ascii
[162, 163, 165, 8364, 164]
>>> beyond_ascii = list(filter(lambda c: c > 127, map(ord, symbols)))
>>> beyond_ascii
[162, 163, 165, 8364, 164]
```

Generator Expressions

- Tuple, array ya da başka tip dizileri oluşturmak için listcomp'ları kullanabilirsiniz. Ancak generator expression (genexp)'ler çok daha az hafıza kullanırlar.
- Bunun sebebi, genexp'lerin bütün elemenları bir seferde oluşturup döndürmek yerine sadece sırası gelen elemanı oluşturup döndürmesidir.
- Genexp'lerin sözdizimi listcomp'lar ile aynıdır. Tek fark köşeli parantez ([]) yerine normal parantez kullanırlar.

Generator Expressions

Şimdi bir örnekle genexp ile tuple oluşturalım.

```
>>> symbols = '$¢£¥€¤'
>>> tuple(ord(symbol) for symbol in symbols)
(36, 162, 163, 165, 8364, 164)
>>> import array
>>> array.array('I', (ord(symbol) for symbol in symbols))
array('I', [36, 162, 163, 165, 8364, 164])
```

• Eğer *genexp* bir fonksiyonun tek argümanıysa parantez kullanımına gerek yoktur.

Tuple Açma[Tuple Unpacking]

- Python ile program yazarken *tuple*'lara yalnızca *immutable list*'ler olarak bakmak doğru değildir.
- Tuple'ları veritabanı kayıtları olarak da görmek gerekir.
 Örneğin (şehir, yıl, nüfus, nüfus değişimi (%), alan)
 özniteliklerinden oluşan bir veritabanı tablosu düşünün.
- Bu tablonun bir kaydını ifade etmek için aşağıdaki gibi bir tuple yeterli olacaktır.

```
record = ('Tokyo', 2003, 32450, 0.66, 8014)
```

Tuple Açma[Tuple Unpacking]

 Python'ın çok güzel bir özelliği ise bir tuple'ın elemanlarını tek tek değişkenlere atmanın çok kolay olmasıdır. İşte bu işleme tuple unpacking denir. Örnek:

```
city, year, pop, chg, area = ('Tokyo', 2003, 32450, 0.66, 8014)
```

 Başka bir örnek ise tek bir tuple değişkenden birçok değişkene açmaktır. Örnek:

```
>>> divmod(20, 8)
(2, 4)
>>> t = (20, 8)
>>> divmod(*t)
(2, 4)
```

Tuple Açma[Tuple Unpacking]

 Bir fonksiyondan dönen değerlerin yalnızca bir kısmını tek tek değişkenlere atmak istiyorsanız yine * kullanabilirsiniz. Örneğin;

```
>>> a, b, *rest = range(5)
>>> a, b, rest
(0, 1, [2, 3, 4])
```

Dilimleme[Slicing]

- Python'da bütün dizi tipleri dilimlemeyi destekler.
 Dilimleme Python ile program yazmanın önemli bir kısmını oluşturur.
- **Not:** range fonksiyonu ile dilimleme her zaman son indisi hariç tutarken[exclusive] ilk indisi dahil[inclusive] eder.
- Şimdi birkaç örnek ile dilimleyi inceliyelim.

Dilimleme[Slicing]

```
>>> 1 = [10, 20, 30, 40, 50, 60]
>>> l[:2]
[10, 20]
>>> \[2:]
[30, 40, 50, 60]
>>> l[:3]
[10, 20, 30]
>>> l[3:]
[40, 50, 60]
```

Dilimleme[Slicing]

```
>>> s = 'bicycle'
>>> s[::3]
'bye'
>>> s[::-1]
'elcycib'
>>> s[::-2]
'eccb'
```

Dizilerle + ve * Kullanımı

Python dizileri + ve * operatörlerini desktekler. Örneğin:

```
>>> l = [1, 2, 3]
>>> l * 5
[1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3, 1, 2, 3]
>>> 5 * 'abcd'
'abcdabcdabcdabcdabcd'
```

- Bu operatörlerin çalışabilmesi için her iki dizinin tipinin aynı olması gereklidir.
- Yaptığınız programları görselleştirmek için: http://pythontutor.com/visualize.html#mode=edit

Fonksiyonlar Birinci Sınıf Objelerdir

- Python'da fonksiyonlar birinci sınıf[first-class] objelerdir.
- Bir objenin birinci sınıf olabilmesi için:
 - Çalışma zamanında[runtime] yaratılabilmelidir.
 - Bir veri yapısı içerisinde bir değişkene veya elemana atanabilmelidir.
 - Bir fonksiyona argüman olarak gönderilebilmelidir.
 - Bir fonksiyonun çıktısı olarak döndürülebilmelidir.

Fonksiyonlar Birinci Sınıf Objelerdir

```
>>> def factorial(n):
        '''returns n!'''
        return 1 if n < 2 else n * factorial(n - 1)
>>> factorial(42)
1405006117752879898543142606244511569936384000000000
>>> factorial. doc
'returns n!'
>>> type(factorial)
<class 'function'>
```

Fonksiyonlar Birinci Sınıf Objelerdir

```
>>> fact = factorial
>>> fact
<function factorial at 0x...>
>>> fact(5)
120
>>> map(factorial, range(11))
<map object at 0x...>
>>> list(map(fact, range(11)))
[1, 1, 2, 6, 24, 120, 720, 5040, 40320, 362880, 3628800]
```

Fonksiyonlar Birinci Sınıf Objelerdir

- Bir fonksiyonu parametre olarak alan başka fonksiyonlara higher-order functions[yüksek mertebeden fonksiyonlar] denir.
- map fonksiyonu bunun bir örneğidir.
- Bazı higher-order fonksiyonlar functools modülünde toplanmıştır. (i.e. reduce)

Fonksiyonlar Birinci Sınıf Objelerdir

- Python'da 7 çeşit çağrılabilir[callable] obje vardır. Bunlar:
 - Kullanıcı tarafından tanımlanan fonksiyonlar
 - Yerleşik fonksiyonlar (i.e. len)
 - Yerleşik metodlar (i.e. dict.get)
 - Metodlar (sınıflarda tanımlanan fonksiyonlar)
 - Sınıflar
 - Sınıf örnekleri
 - Generator fonksiyonlar (yield kullanan fonksiyonlar)

- Bir fonksiyonu parametre olarak (dekore edilmiş fonksiyon) alan çağrılabilirlere dekoratör denir.
- Dekoratör parametre olarak aldığı fonksiyon üzerinde bazı işlemler yapıp o fonksiyonu döndürebileceği gibi tamamen yeni bir fonksiyon da döndürebilir.
- Bir örnek ile Python'da nasıl dekoratör yapılabileceğini görelim.

Bu tip bir yazım:

```
@decorate
def target():
    print("running target()")
```

Bunun ile aynı etkiye sahiptir:

```
def target():
    print("running target()")

target = decorate(target)
```

 Bir fonksiyon dekoratörü genel olarak bir dekore ettiği fonksiyonu bir yenisiyle değiştir. Örneğin:

```
>>> def deco(func):
... def inner():
            print("running inner()")
   return inner
. . .
>>> @deco
... def target():
        print("running target()")
>>> target()
running inner()
>>> target
<function deco.<locals>.inner at 0x...>
```

- Dekoratörler hakkında bilmeniz gereken önemli birşey; dekoratörler dekore ettikleri fonksiyon tanımlanır tanımlanmaz çağrılırlar.
- Bu özellikleri sayesinde bazı yazılım örüntülerinin uygulanmasında oldukça kullanışlıdırlardır. (Örneğin; strategy pattern)

Değişkenler Kutu Değildir!

- Python'da da Java'da olduğu gibi değişkenler objelere verilen referanslardır.
- Yani objenin kendisinden ziyade onlara verilen etiketlerden ibaretlerdir.
- Sonraki slayttaki örnek bunu kanıtlar niteliktedir.

Değişkenler Kutu Değildir!

```
>>> a = [1, 2, 3]
>>> b = a
>>> a.append(4)
>>> b
[1, 2, 3, 4]
```

Değişkenler Kutu Değildir!

- == operatörü değişkenlerin değerlerini karşılaştırır.
- is operatörü ise değişkenlerin kimliklerini karşılaştırır.
- Örneğin bir değişkenin None olup olmadığının kontrolü şu şekilde yapılabilir:

```
x is None
x is not None
```

Operatör Aşırı Yükleme

- Operatör aşırı yükleme özelliği suistimal edilmeye çok açık bir özelliktir.
- Java'da olmamasının en önemli sebebi James Gosling'in (Java'nın yaratıcısı), C++ dilinde çok fazla insanın operatör aşırı yüklemeyi suistimal ettiğini görmesidir.
- Python operatör aşırı yüklemeyi destekler.

Operatör Aşırı Yükleme

- Ancak Python operatör aşırı yüklemeye bazı limitler getirmiştir. Bunlar:
 - Yerleşik tipler için operatörler aşırı yüklenemez.
 - Yeni operatörler yaratılamaz. Sadece olanlar aşırı yüklenebilir.
 - Bazı operatörler aşırı yüklenemez: is, and, or, not
- Her aşırı yüklenebilen operatörün kendine ait bir özel fonksiyonu vardır.

Operatör Aşırı Yükleme

- Daha önce yaratmaya başladığımızı Vector sınıfını hatırlayalım.
- Orada __add__ ve __mul__ şeklinde iki adet fonksiyon tanımlamıştık.
- Bu fonksiyonlar sırasıyla + ve * operatörlerini aşırı yüklemişlerdir ve *Vector(1, 1) + Vector(2, 5) ve ya Vector(1, 2)* * 3 şeklinde bir yazımı olanaklı kılmışlardır.

Sayısal Tipleri Taklit Etmek

```
from math import hypot
class Vector:
   def __init__(self, x=0, y=0):
       self.x = x
        self.v = v
   def repr (self):
        return "Vector(%r, %r)" % (self.x, self.y)
   def __abs__(self):
        return hypot(self.x, self.y)
   def bool (self):
        return bool(abs(self))
   def __add__(self, other):
       x = self.x + other.x
       y = self.y + other.y
        return Vector(x, y)
   def __mul__(self, scalar):
        return Vector(self.x * scalar, self.y * scalar)
```

- Eğer makine öğrenmesi çalışmaya Python'da başlamaya (ve ya devam etmeye) karar verdiyseniz, şu ana kadar konuştuğumuz bütün başlıkların (ve belki daha fazlasının) büyük önemi vardır.
- Makine öğrenmesini destekleyen hemen hemen bütün API'lar burada konuştuğumuz konuları yoğun biçimde kullanır.

- Bunun en güzel örneği Pandas kütüphanesidir.
- Şu ana kadar konuştuğumuz bütün konuları (Numpy ve Scipy'ın da desteği ile) canlı olarak görebileceğiniz ve bizim de yoğun bir şekilde kullanacağımız bir kütüphanedir.
- Dolayısıyla yaptığımız şeylerin anlaşılması için burada konuştuğumuz konuların azami ölçüde anlaşılması önemlidir.

- Makine öğrenmesine girmeden önce kısaca veri manipülasyonu hakkında bir bilgilendirme olacak.
- Bu kısa bilgilendirmenin devamı esas konuların içerisine yedirililmiş bir şekilde gelecek.

- Makine öğrenmesine iki farklı yoldan giriş yapacağız.
 Bunlar:
 - Makine öğrenmesindeki standart yöntemler (Linear Regression, Decision Tree, KNN, SVM, etc.)
 - Derin öğrenme[Deep Learning]
 - Convolutional Neural Networks (CNN)
 - Recurrent Neural Networks (RNN)
 - Generative Adversarial Networks (GAN)

- Bu yöntemleri anlatırken bazı kütüphanelerden faydalanacağız.
- Kütüphaneler arası etkileşimi en aza indirmek için iki adet virtual environment kullanacağız.
- Virtual environment yaratmayı ve package yönetimini kolaylaştırmak için conda package manager'ı kullanacağız.

- Conda iki farklı şekilde dağıtılmaktadır:
 - Anaconda
 - Anaconda içerisinde bir miktar sık kullanılan paketi içeren bir dağıtımdır.
 - Miniconda
 - Miniconda içerisinde önceden hiçbir şey yüklü gelmez. Siz ihtiyaçlarınıza göre yüklersiniz.
- Benim kişisel tercihim Miniconda yönündedir.

- Konu dağılımı şu şekilde planlanmıştır:
 - İkinci gün standart makine öğrenmesi yöntemleri
 - Üçüncü gün derin öğrenme yöntemleri
- Bu konuların rahat bir şekilde anlaşılabilmesi için bir miktar lineer cebir[linear algebra] ve istatistik bilgisi gereklidir.
- Sonraki oturumda görüşmek üzere...